

Monumentnummer*: 514933

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 02 september 2002
Kadaster deel/nr 82652/36

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Woudenberg Woudenberg Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Woudenberg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Woudenberg	G			400
Woudenberg	G			369
Woudenberg	G			15
Woudenberg	G			14
Woudenberg	G			401
Woudenberg	G			370
Woudenberg	G			98
Woudenberg	G			367
Woudenberg	G			371
Woudenberg	G			402
Woudenberg	G			368

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Geerestein. Binnen de oost-west gerichte lanenstructuur, die de gerende kavelvorm omsluit, ligt de aanleg in landschapsstijl die na 1835 is gerealiseerd (zie situatietekening uit 1843). Aan de overzijde van de Geeresteinselaan loopt een zichtlaan in oostelijke richting waarlangs een kleine rechthoekige overtuin is gesitueerd. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

toegangslaan wordt gevormd door de langs het huis lopende Geeresteinselaan aangelegd als centrale as of ontginningsbasis vanuit Woudenberg. De westzijde van de buitenplaats wordt begrensd door de waterloop De Grift, die zorgde voor afvoer van het overtollig water van de ontginningen. Langs de Grift loopt een gebogen laan. De formele structuur van de aanleg, zie militaire kaart uit ca.1790 en de kadastrale kaart uit 1827/1830, bestond uit twee rechthoekige eilanden die het huis en bouwhuizen flankerden, een Grand Canal naar het westen en een zichtlaan naar het oosten. Deze elementen zijn, op het grachtenstelsel na, gaaf bewaard gebleven. Van de omgrachting is alleen de oostgracht en de omgrachting rond drie zijden van het noordelijke eiland nog aanwezig, waarvan de oevers een natuurlijk verloop kregen. In het midden van het noordelijke eiland lag een kom, deze is verdwenen; de kom in de overtuin is in landschapsstijl is vergraven. Het centrale element in aanleg wordt gevormd door het loodrecht op de achtergevel van het huis staande Grand Canal, een der grootsten in Nederland, die zicht biedt op de Woudenbergsche Grift. Deze waterallee is waarschijnlijk aan het einde van de 18de eeuw aangelegd en als formeel onderdeel in de aanleg in landschapsstijl opgenomen. Het formele karakter wordt benadrukt door de laanbeplanting aan weerszijden (deels niet meer aanwezig). Het aan weerszijden van het Grand Canal gelegen Engelse landschapspark wordt bepaald door een afwisselende structuur van loofbos en wei- en bouwlanden doorkruist door een gebogen lanenstelsel (zie anonieme kaart 1843, collectie huis Geerestein). Bij de aanleg zijn de rechte vakken van de 18de-eeuwse indeling behouden. De rondwandeling wordt gemarkeerd door pittoreske bouwsels in verschillende stijlen, zoals het stalgebouw met tempelfront, het kinderhuisje in chaletstijl en de toren in neogotische stijl. Het zwaartepunt van de aanleg ligt in de westhoek van het park en wordt gevormd door het ovaalvormige weiland voor de boerderij Griftpark die als 'point de vue' functioneert. Rond het huis is gebruik gemaakt van vloeiende terreinglooiingen en aanplant van boomgroepen. Aan weerszijden van de oprijlaan tot het voorplein liggen twee natuurstenen vazen, die thans dienst doen als schampstenen, maar oorspronkelijk deel uit maakten van de bekroning van het attiek. In de 18de eeuw kreeg het voorplein door de bouw van de bouwhuizen een monumentaal aanzicht, zoals de huidige verschijningsvorm nog is. De nieuwe inrichting van het voorplein met nieuwe beplantingselementen en een nieuw hek zijn niet beschermingswaardig. Ten zuiden van het huis heeft de ronde weide partij plaats gemaakt voor een parkeerterrein en is een recht pad aangelegd als doorsteek naar het kantoor Nieuw Geerestein; toch is het karakter met gebogen lijnen en de zichtas over de weide op het kinderhuisje 'Heiligerlee' behouden. Tegenover het huis aan de overzijde van de Geeresteinselaan ligt een overtuin met vijverpartij in landschapsstijl toegankelijk via de reeds genoemde zichtlaan geflankeerd door twee hekpijlers. De laan loopt met een knik door de weilanden, aan de noordzijde van een bosstrook voorzien, eindigend bij het voormalige kasteel Groenwoude aan de Ekris.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Geerestein van algemeen belang:

- vanwege de gaaf bewaarde middeleeuwse gerende kavelstructuur;
- als representatief voorbeeld van een in structuur gaaf bewaarde 19de-eeuwse aanleg in Engelse landschapsstijl opgeluisterd met pittoreske bouwsels, die als 'point de vue' dienen;
- vanwege de gaaf bewaarde elementen uit de oorspronkelijke 18de-eeuwse formele aanleg zoals het lanenpatroon, een deel van het grachtenstelsel en het zeer grote Grand Canal;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument